

**ETIČKI KODEKS
INTERNACIONALNOG UNIVERZITETA TRAVNIK**

Travnik, januar 2015. godina

Na osnovu člana 64. tačka c) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Srednjobosanskog kantona“, broj 4/13), člana 43. stav 1. tačka c) Statuta Internacionalnog univerziteta Travnik u Travniku broj: 33-02/14 od 15.12.2014.godine, Senat Internacionalnog univerziteta Travnik na sjednici održanoj 06.01.2015. godine, d o n o s i

ETIČKI KODEKS INTERNACIONALNOG UNIVERZITETA TRAVNIK

I OPĆE ODREDBE

Etičko normiranje i učesnici

Član 1.

Etički kodeks Internacionalnog univerziteta Travnik u Travniku (u daljem tekstu: Kodeks) predstavlja opća moralna i posebna načela profesionalnog morala, kojima se regulira moralno ponašanje na Internacionalnom univerzitetu Travnik, u Travniku (u daljem tekstu: Univerzitet), kao i u javnom životu.

Član 2.

Osobe na koje se odnosi Kodeks pripadaju akademskoj i univerzitetskoj zajednici.

Pod pojmom „akademska zajednica“ se misli na nastavnike, asistente, saradnike u radu koji učestvuju u nastavnim djelatnostima, naučnim istraživanjima i mentorskim poslovima na Univerzitetu.

Terminom „univerzitetaska zajednica“ se označavaju članovi akademske zajednice: studenti, osobe koje saraduju u realiziranju naučnih i nastavnih programa, kao i uposleni u zajedničkim i pomoćnim službama Univerziteta i organizacionih jedinica (fakulteta) koje mu pripadaju.

Član 3.

Kodeks se odnosi i na ponašanje lica koja nisu uposleni na Univerzitetu, ali su svojim angažiranjem povezani sa Univerzitetom.

Član 4.

Svrha Kodeksa je normiranje općih i posebnih moralnih vrijednosti i moralnih standarda prema kojima u ponašanju treba da se rukovode članovi univerzitetaska zajednice, ako i sve osobe koje su povezane sa radom Univerziteta.

Član 5.

Moralni standardi Kodeksa definiraju zaštitu ličnih, akademskih, stvaralačkih i vjerskih sloboda, kao i dostojanstva članova univerzitetske zajednice. Obzirom da se u nekim slučajevima moralne regulacije ponašanja mogu dijelimično preklapati s pravnom legislativom, moralni standardi ne mogu biti zamjena za krivične, prekršajne, disciplinske i upravne postupke definirane zakonom, kao i drugim internim aktima Univerziteta ili njegovih organizacionih jedinica.

Član 6.

Na osnovu moralnih standarda i njihove primjene, Kodeks je podijeljen na:

- a) Osnovne standarde moralno prihvatljivog ponašanja na Univerzitetu;
- b) Moralne standarde u nastavnoj i naučnoj djelatnosti na Univerzitetu;

II MORALNI STANDARDI I NJIHOVA PRIMJENA

Osnovni standardi moralno prihvatljivog ponašanja na Univerzitetu

Akademska sloboda

Član 7.

Akademska sloboda je osnovni uvjet i značenje nastavnog i naučnog rada na Univerzitetu. Članovi akademske zajednice u svom profesionalnom radu treba da budu predvođeni idejom slobode u naučnom stvaralaštvu u duhu poštenog, objektivnog i odgovornog traganja za istinom, sticanjem i distribucijom znanja.

Član 8.

Članovi akademske zajednice autonomni su u ispitivanju i kritičnom odnosu prema naučnim i društvenim vrijednostima.

Član 9.

Dužnost Univerziteta je da štiti sve članove akademske zajednice od svakog oblika ograničavanja ili uskraćivanja prava na akademsku slobodu. Univerzitet treba da podstiče slobodu mišljenja i izražavanje mišljenja kao fundamentalnu vrijednost u svim oblicima svoje djelatnosti.

Autonomija nastavnog i naučnog rada

Član 10.

Članovi akademske zajednice imaju pravo na:

- a) Autonomno djelovanje na Univerzitetu u granicama svoga profesionalnog statusa na Univerzitetu u skladu sa ciljevima Univerziteta;
- b) Nesmetan profesionalni razvoj i usavršavanje u skladu s ličnim planovima i mogućnostima, u dimenziji u kojoj se ne narušava isto pravo drugoj osobi. Univerzitet je dužan da osigura uvjete za ostvarivanje ovog prava.

Član 11.

Članovi akademske zajednice imaju moralnu dužnost da se:

- a) Prema drugim članovima zajednice i prema Univerzitetu ponašaju na pošten, odgovoran i nepristrasan način;
- b) Pridržavaju pozitivne univerzitetske kulture i principa izvrsnosti u svim područjima svoje djelatnosti radi ostvarivanja zajedničkog dobra Univerzitetske zajednice.

Akademska ravnopravnost

Član 12.

Članovi univerzitetske zajednice moraju biti poštovani kao ličnosti s pravom na dostojanstvo i moralni integritet, kao i s pravom na privatnost.

Članovi univerzitetske zajednice su dužni da se ponašaju prema principima jednakosti i pravednosti. Svaki oblik iskorištavanja, uznemiravanja, zlostavljanja i diskriminacije u univerzitetskoj zajednici je nedopustiv.

Članovi univerzitetske i akademske zajednice ne smiju zloupotrebljavati svoj položaj i autoritet. Svoje lične interese ne smiju pretpostavljati objektivnom prosuđivanju, niti ih stavljati ispred moralno prihvatljivog i profesionalnog obavljanja radnih obaveza.

Svi članovi univerzitetske zajednice moraju imati omogućene jednake uvjete za razvoj intelektualnih sposobnosti i vještina, ostvarivanja profesionalnih obaveza kao i napredovanja.

Univerzitet je obavezan svakom svom članu osigurati sva ljudska prava koja se ostvaruju u univerzitetskoj zajednici.

Kriteriji vrjednovanja i napredovanja isključivo moraju biti stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge, osposobljenost i rezultati u obavljanju određene vrste djelatnosti, poslova i zadataka.

Članovi univerzitetske zajednice ne smiju biti podložni predrasudama koje mogu dovesti do neobjektivnosti ili bilo kog oblika diskriminacije prema etičkoj, nacionalnoj i religijskoj pripadnosti, jeziku, rasi, polu, polnoj orijentaciji, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju, tjelesnom izgledu i invalidnosti i drugim individualnim razlikama.

Akademsko ponašanje

Član 13.

Članovi akademske zajednice obavezni su da profesionalno i savjesno, poštujući moralne standarde objektivnosti i tolerantnosti ispunjavaju svoje obaveze prema kolegama, studentima i drugima u profesionalnoj komunikaciji na Univerzitetu u smislu objektivnosti i tolerancije u dijalogu sa drugim licima i njihovim mišljenjima kao i nepristrasnost u vrjednovanju rada i rezultata drugih osoba.

Kriteriji stručnosti, izvrsnosti i stručnog usavršavanja obavezujući je u moralnom smislu za sve članove akademske zajednice.

Od članova akademske zajednice se očekuje saradnja u profesionalnim odnosima, kao i djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva na Univerzitetu.

Članovi akademske zajednice u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji treba da budu u duhu zajedništva u ostvarivanju zajedničkih ciljeva na Univerzitetu.

Obaveza članova akademske zajednice je osude negativne pojave, naročito neprofesionalnost, neodgovornost i sve druge oblike nemoralna.

Učešće članova akademske zajednice u djelatnostima izvan Univerziteta ne smije da bude u sukobu s njihovim obavezama na Univerzitetu i ne smiju im štetiti.

Članovi akademske zajednice su dužni da čuvaju ugled i dostojanstvo Univerziteta.

Akademski integritet

Član 14.

Nedopustiva je neposredna i posredna diskriminacija na Univerzitetu zasnovana na nacionalnoj, etičkoj, rasnoj, polnoj i religijskoj pripadnosti, kao i diskriminacija na osnovu političkog opredjeljenja, zdravstvenog stanja, porijekla, fizičkog izgleda, izbora životnog stila, trudnoće, porodičnog i bračnog statusa, godina i invalidnosti.

Neprihvatljiv je u moralnom smislu svaki oblik uznemiravanja između članova univerzitetske zajednice. Takvim se ponašanjem smatra verbalni, neverbalni ili fizički čin ili više ponovljenih činova ponižavanja, vrijeđanja ili zastrašivanja, kojima se neka osoba ometa u obavljanju radnih zadataka ili studentskih obaveza.

U moralnom smislu, nedopustiv je svaki oblik seksualnog uznemiravanja, putem upućivanja verbalnih i fizičkih prijedloga seksualne prirode drugoj osobi, fizičko napastvovanje, naglašeno isticanje aluzija na seks, ismijavanje seksualne orijentacije, kao i zahtijevanje seksualnih usluga u zamjenu za ustupke sa pozicije autoriteta i položaja u univerzitetskoj zajednici.

Verbalnim i ličnim primjerom nedopustivo je promoviranje konzumacija materijala štetnih po zdravlje (duhana, alkohola i droga).

Neprihvatljiva je svaka zloupotreba intelektualne svojine i naučnih dostignuća.

Akadska otvorenost

Član 15.

Univerzitetska akademska zajednica treba da ima moralne obaveze prema svim ljudima u širem društvenom kontekstu u smislu poštovanja univerzalnih ljudskih prava i sloboda. Tu se misli prije svega na život, privatnost, integritet i dostojanstvo ličnosti.

Univerzitet je obavezan da obezbijedi transparentnost u pripremi, donošenju i primjeni interne legislative.

Svi članovi univerzitetske zajednice su obavezni da štite tajnost povjerljivih podataka.

Odnos prema profesiji

Odgovornost prema profesiji

Član 16.

Članovi akademske zajednice obavezni su da teže postizanju i prenošenju najnovijih saznanja u svojim disciplinama, da omoguće studentima učinkovito postizanje ciljeva nastavnih programa i da svim studentima omoguće jednake uvjete participacije u nastavnim sadržajima.

Svi članovi akademske zajednice su dužni da slijede principe akademske slobode, autonomije nastavnog i naučnog rada kao i profesionalnosti.

Članovi akademske zajednice u obrazovnom procesu imaju dužnost da primjenjuju savremena saznanja i metodologije da bi na učinkovit način ispunjavali ciljeve svojih nastavnih predmeta.

Član 17.

Svi članovi akademske zajednice su u obavezi da prate i unaprjeđuju naučna znanja i vještine i da se pridržavaju principa profesionalne etike u naučno-istraživačkom radu.

U naučnim istraživanjima moralno je nedopustivo svako nepoštovanje definiranih standarda propuštanjem adekvatnog djelovanja, falsificiranjem, friziranjem rezultata i plagiranje.

Član 18.

Moralno su neprihvatljiva ponašanja u naučno-istraživačkom procesu povezana sa izlaganjem riziku od fizičkih i psihičkih povreda ljudi i ugrožavanjem okruženja.

U naučnim istraživanjima mora se posebno voditi računa o principima svjesnog pristanka i obavještenosti učesnika, kao i principi zaštite njihovih prava i dostojanstva.

Član 19.

Moralna je obaveza članova univerzitetske zajednice da izbjegavaju svaki oblik korupcije.

Otvorenost prema studentima

Član 20.

Dužnost nastavnika i saradnika Univerziteta u moralnom smislu je da doprinesu intelektualnom razvoju studenata u nastavi poštivanjem principa izvrsnosti i u naučno-istraživačkom i u nastavnom radu.

Nastavnici su obavezni da studentima obezbjede objektivno, transparentno, javno, pravedno i pravodobno vrjednovanje njihovog rada.

Član 21.

Interakcija između nastavnika i studenata mora biti zasnovana na principima dobronamjernosti i uzajamnosti povjerenja i uvažavanja.

Nastavnici moraju da poštuju dostojanstvo ličnosti studenata i štite njihova prava i akademske slobode.

Nastavnici trebaju da uzimaju mišljenje studenata o svojoj nastavnoj kompetenciji radi unaprijeđivanja kvalitete nastave.

Član 22.

Sa aspekta moralnosti neprihvatljivo je uvredljivo, ponižavajuće i ucjenjivačko ponašanje nastavnika i saradnika prema studentima i drugim članovima univerzitetske zajednice.

Odgovornost prema kolegama

Član 23.

Odnosi između nastavnika, kao i odnosi između nastavnika i saradnika moraju se zasnivati na kolegijalnosti, uzajamnom uvažavanju, kulturi moralne komunikacije i poštovanju ljudskog dostojanstva.

Kolegijalna rasprava o naučnim i istraživačkim problemima mora se zasnivati na visokom stepenu tolerancije razlika u mišljenjima, pri čemu se mogu suprotstavljati samo naučni, stručni i profesionalni argumenti, koji ne smiju da izazivaju neprincipijelne sporove ili narušavaju pravila ponašanja.

Omalovažavanje ličnosti i rada drugih nastavnika i saradnika kao i primjena neakademske retorike u raspravama pred studentima i drugim članovima univerzitetske zajednice je nedopustiva.

Član 24.

Nastavnik ima moralnu obavezu da mlađim kolegama i saradnicima nesebično pomaže u naučnom i obrazovnom radu uz uvažavanje njihove lične i intelektualne autonomnosti.

Neprihvatljivo je sa moralnog aspekta nametanje drugima uvjeta za napredovanje koji nisu u skladu sa zakonskom legislativom i potpisivanje izvještaja za izbor u zvanje mimo utvrđenih kriterija, zbog nezamjeranja, prijateljstva, protivusluge, sticanja materijalne ili neke druge koristi.

Član 25.

Moralna obaveza mlađih nastavnika i saradnika je da prema nastavnicima iskazuju dužno poštovanje ličnog i profesionalnog integriteta.

Odgovornost prema univerzitetskoj zajednici

Član 26.

Svi članovi univerzitetske zajednice treba da doprinose ugledu i ostvarivanju zadataka Univerziteta. Moraju voditi računa o interesima Univerziteta u duhu akademskih sloboda i autonomije akademskog rada.

Svi članovi univerzitetske zajednice su obavezni da čuvaju integritet i poštuju ustrojstvo Univerziteta uz slobodu, pravo i obavezu da kritikuju i mijenjaju njihova pravila.

Član 27.

U moralnom pogledu nije prihvatljivo:

- a) ometanje i nepoštivanje profesionalnih i moralnih standarda u svim segmentima univerzitetskog rada;
- b) svaki oblik djelovanja u suprotnosti s profesionalnim kriterijima u svrhu ostvarivanja povlaštene pozicije pojedinaca ili grupa ljudi;
- c) nesavjestan odnos prema imovini Univerziteta i njena upotreba u vanuniverzitetske svrhe bez odobrenja;
- d) predstavljanje svojih stavova kao službenih radi sticanja koristi.

Odgovornost javnog nastupanja

Član 28.

Univerzitet ima veliku društvenu odgovornost koja sublimira i pravo članova univerzitetske zajednice na javno nastupanje i slobodno iznošenje misli i stavova nastavnika, saradnika i studenata.

Sve univerzitetske aktivnosti i nastupi u širem društvenom okruženju moraju biti zasnovani na promoviranju ugleda Univerziteta i organizacione jedinice.

Član 29.

Članovi univerzitetske zajednice koji imaju ovlaštenje da javno istupaju u ime Univerziteta jasno treba da istaknu da izlažu oficijelne stavove i da to čine po etičkim i profesionalnim standardima.

Član 30.

Osnovna odgovornost članova akademske zajednice predstavlja njihova spremnost da prihvate i ličnim primjerom promoviraju etičke standarde i principe, naročito one koji se odnose na ličnost člana akademske zajednice, što se ogleda kroz neprestani rad na sopstvenom stručnom, naučnom i nekom drugom usavršavanju.

Član 31.

Moralno je neprihvatljivo:

- a) autorsko dopisivanje na radove;
- b) netačno navođenje i vrjednovanje sopstvenih naučnih ili drugih radova u prijavama za izbor u zvanje u javnim dokumentima.

Odgovornost studenata

Član 32.

Studenti su dužni da poštuju dostojanstvo ličnosti svojih nastavnika i saradnika i da se u akademskoj zajednici kao autonomne ličnosti sa sviješću da pripadaju akademskoj zajednici u kojoj je nužno poštivanje dobrih univerzitetskih običaja.

Moralno je neprihvatljiv svaki oblik obmanjivanja i prevare od strane studenata, naročito primjenom savremenih audio-vizuelnih tehnologija.

Članovi akademske zajednice ne smiju omogućavati i tolerirati prepisivanje, ako i druge oblike obmanjivanja i prevare studenata kod provjere znanja.

Član 33.

U slučaju kršenja odredaba Etičkog kodeksa provodi se disciplinski postupak u skladu sa odredbama Statuta i Pravilnika o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti zaposlenih.

III PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 34.

Senat Univerziteta može dopuniti kodeks na način da nove odredbe nisu u suprotnosti s ovim Kodeksom.

Danom stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa prestaje da važi Etički kodeks broj: 01-09-12/14 od 20.03.2014.g

Član 35.

Etički kodeks stupa na snagu 8 dana nakon što ga usvoji Senat Univerziteta.

REKTOR

Prof. dr. Ibrahim Jusufrić

Broj: 01-09-12/15

Travnik, 06.01.2015.godine